falera
Vischnaunca | Gemeinde

Messadi pertuccont la radunonza communala da venderdis, ils 11 da december 2026, allas 20.15, en la fermata

Preziadas votantas e preziai votants

A caschun dalla radunonza communala vegnan presentadas las suandontas fatschentas:

Tractanda 3
Presentaziun ed approbaziun dil preventiv 2027

Nus tarmettein il preventiv a tuttas casadas e publichein el era sin la pagina-web dalla vischnaunca www.falera.net. Ulteriurs exemplars san ins retrer dall'administraziun communala.

A caschun dalla radunonza communala vegn dau sclariment davart il preventiv.

La suprastonza communala propona d'approbar il preventiv 2027.

Tractanda 4
Fixar il pei da taglia 2027

a) taglia sin gudogn e facultad

b) taglia sin schischom

La suprastonza communala propona da schar il pei da taglia dalla taglia sin las entradas e sin la facultad per igl onn 2027 sin 65% dalla taglia cantunala sempla.

La taglia sil schischom duei importar sco tochen dacheu 1.25 ‰ dalla valur fiscala.

Tractanda 5
Damonda da credit per la sanaziun dalla tschaffada d'aua Durset

La stad vargada ha mussau claramein a nus con impurtontas che tschaffadas d'aua che funcziunan bein e fontaunas segiradas sufficientamein ein per in provediment d'aua fidau. Las periodas da schitgira carschentas muossan che nus stuein nezegiar cun quitau nossas resursas d'aua avon maun e segirar quellas a liunga vesta.

La fontauna Durset 2.06 ei ina impurtonta resursa d'aua dalla vart da Curnius. Cunzun en vesta alla sanaziun futura ed al svilup dalla reit dil provediment d'aua.

Plinavon ei la tschaffada d'aua existenta vegnida contestada digl uffeci per la segirtad da victualias e per la sanadad d'animals (ALT). Per saver satisfar allas pretensiuns vertentas e segirar il diever dalla fontauna a liunga vesta ei ina sanaziun necessaria.

Per la sanaziun dalla tschaffada d'aua Durset 2.06 ei previu in'investiziun da frs. 160'000.–. Cunquei vegn scaffiu ina impurtonta basa per segirar e sviluppar vinavon la reit da provediment d'aua dalla vart da Curnius egl avegnir.

La suprastonza communala propona d'approbar la sanaziun dalla tschaffada d'aua Durset 2.06 e d'approbar il credit d'impegn da frs. 160'000.– ch'ei necessaris persuenter.

Tractanda 6
Damonda da credit per la sanaziun via da meglieraziun Paliu Marscha – Alp Dadens sura

1. Situaziun da partenza

La via da meglieraziun da Paliu Marscha tier l'Alp Dadens Sura ei muort sia situaziun exponida specialmein ferm allas influenzas dall'aura. Ils extrems dall'aura che s'augmentan dad onn tier onn marcantamein pregiudicheschan considerablamein il stan dalla via. Cheutras seresultan regularmein donns, ils quals pretendan ina gronda lavur davart dalla vischnaunca.

Per garantir la carrabladad dalla via han ins stuiu far ils onns vargai cuntinuadamein vastas lavurs da manteniment e da meglieraziun. Quellas mesiras che serepetan caschunan corrispundentamein aults cuosts senza ch'ins sappi contonscher cun quellas ina migliur dil stan dallas vias a liunga vesta.

2. Cundiziuns da rama e sclariments d'entochen ussa

Ina sanaziun dalla via existenta cun sustegn da contribuziuns federalas ei buca pusseivla, damai che las instanzas responsablas vesessen ord lur vesta plitost ina nova lingia dalla via tras ils differents territoris da paliu.

Ord quei motiv ha la via da meglieraziun Paliu Marscha – Alp Dadens sura stuiu vegnir prida ord la planisaziun generala dalla sanaziun. Mo cheutras han ins saviu garantir che las contribuziuns federalas previdas per la sanaziun dallas tschaffadas d'aua sill'Alp Dadens vegnien buca periclitadas.

Per la sanaziun dalla via han ins perquei stuiu tschercar ina sligiaziun independenta ed economica a liunga vesta.

3. Mesira da sanaziun previda

El rom d'empremas emprovas ei vegniu installau sin in cuort tschancun sill'Alp Dadens in niev material da gera da Bergli. Quei material vegn duvraus en cumbinaziun cun bacterias da lenn che cumparan naturalmein, respectivamein cun process da colligiaziun biologics.

Las experientschas fatgas entochen ussa cun quei baghetg ein fetg positivas. Il tschancun da via tractaus muossa in bien resultat e muossa potenzial per ina migliur persistenta dalla surfatscha dalla via.

Cun quella moda da construcziun duei la resistenza dalla via enviers influenzas dall'aura vegnir augmentada ed ils cuosts da manteniment e da meglieraziun che serepetan vegnir reduci marcantamein.

L'entira via cun ina lunghezia da varga treis kilometers duei survir sco tschancun da referenza per il producent da material. Cheutras sa vegnir empruau e documentau l'applicaziun dil material sut cundiziuns realas sur in tschancun pli liung.

Ils cuosts per il material inclusiv il baghegiar en muntan a rodund frs. 30.00 per m2.

4. Realisaziun dil project e cuosts

La sanaziun dall'entira via duei succeder en etappas e sur in pli liung temps.

L'emprema etappa ei previda naven da Paliu Marscha entochen tier las stallas dall'Alp Dadens sut. Ils ulteriurs tschancuns duein silsuenter vegnir sanai pass per pass.

Tenor l'offerta presentada muntan ils cuosts per la sanaziun dalla entira via da meglieraziun Paliu Marscha – Alp Dadens sura totalmein frs. 325'000.00**.** Per quella emprema etappa vegn calculau cun cuosts da frs. 110'000.00.

La suprastonza communala propona da dar il consentiment per la sanaziun dalla via da meglieraziun Paliu Marscha – Alp Dadens sura e d'approbar il credit d'impegn da frs. 325'000.– .

Tractanda 7
Aschunta alla lescha davart taxas da hosps e taxas turisticas dalla vischnaunca da Falera (lescha da turissem)

1.Pertgei in'aschunta alla lescha da turissem?

La lescha davart las taxas da hosps e da turissem dalla vischnaunca da Falera (lescha da turissem), sco era las leschas da turissem che corrispundan tenor il cuntegn ellas duas ulteriuras vischnauncas da destinaziun Flem e Laax, ei en vigur dapi 2015. El ei secumprovaus fetg bein ell'execuziun ed ei vegnius confirmaus pliras gadas entras il Tribunal federal. Tuttina s'impona ussa ina pintga revisiun parziala e quei per ils suandonts motivs:

Per l'ina ston ins scaffir las basas per la carta da hosps digitala introducida ella destinaziun. Per l'autra duei il svilup el menaschi d'interpresas d'alloschament, nua che proprietad e menaschi crodan pli e pli savens in ord l'auter, vegnir risguardaus sin scalem da lescha.

Omisduas pintgas adattaziuns dalla lescha scaffeschan buca novas ni pli aultas taxas, mobein surveschan ad ina legislaziun adequata al temps e sclareschan puncts impurtonts egl interess dalla destinaziun e dils hosps.

2. Explicaziuns tier ils singuls artechels
a) Art. 26a – Dar giu la carta da hosps (niev)

En in niev art. 26a TG ein da reglar las premissas legalas per la concessiun d'ina carta da hosps (digitala). Sin fundament dalla carta da hosps digitala ch'ei vegnida surdada dafertontier ella destinaziun, recamonda ei da crear ina basa legala per la rimnada e l'elavuraziun colligiada dallas datas necessarias dils hosps (al. 1 e 2).

En al. 3 vegn reglau che las interpresas d'alloschament sco era las tiarzas persunas incaricadas cun l'administraziun dalla carta, seigi quei la FLFM SA ni la WAG, ein autorisadas ed obligadas d'elaborar e dar vinavon las datas. Ils detagls tier la carta da hosps digitala vegnan reglai ellas disposiziuns executivas entras la suprastonza communala.

b) Art. 29 – Responsabladad solidarica (midau)

Art. 29 TG duei vegnir midaus en quei senn ch'ei vegn introduciu da niev ultra dalla responsabladad solidarica dils alloschaders per las taxas da hosps d'entochen ussa era ina responsabladad solidarica dils proprietaris da menaschis d'alloschament, aschinavon che quels affitteschan il menaschi per exempel ad ina societad da menaschi.

Furnescha la societad da menaschi buca cumpleinamein las taxas da hosps e da turissem, sa vegnir fatg regress sin ils affittaders ni ils proprietaris. Cun quella regulaziun vegn scaffiu in tractament giuridicamein egual tier taxas da hosps buca furnidas era per las taxas turisticas.

3. Remarcas
L'administraziun da taglia dil cantun Grischun ha controllau las midadas e constatau che quellas ein correctas e cunterfan buca al dretg surordinau. Las novas disposiziuns legalas san suenter lur approbaziun entras ils votants pia vegnir approbadas dalla regenza grischuna.

La suprastonza communala propona a vus sin fundament dallas explicaziuns precedentas d'approbar l'adattaziun minimala necessaria dalla lescha davart las taxas da hosps e da turissem dalla vischnaunca da Falera.

Falera 23-11-2026

En num dalla suprastonza communala

Il president	**il menader operativ**
Norbert Good	**Ivo Speck**